

Lesson 19

Nabi Ibrahim, bagay Tuhanin

Panagna'an 13-15

Assalamu alaikum me' bagayku mapakalehin. Tiya' ku katakdilan we' Tuhanin magaka-aka si ka'am. Iye Tuhan po'on kasanyanganin. Kabaya'annen, we' kēmon me' a'ahin tasabutde duk maglilla' nuhut lān bakas minemesnen, supaya a'ahin makajari kinimatan bentel we' ne duk supaya siye sinakup dem kasanyanganne te'edin salama-lama. Sinna kami we' makajari kami magpakale balik si ka'am ellew inin programabi inēnan “*Lānin duk a'ahin manjari bentel si matahan Tuhan*”.

Si lesson dehelluhin nagna' kite matsa dem Lapal Tuhanin bang ine pina'innen sabab Nabi Ibrahim. Takaleta we' tagna' duma'in iye inēnan Ibrahim suga' si **Ibram**. Takaleta we' inanakan iye si lahat Kaldeya, kuwe'itu lahat iyan inēnan Iraq. Masa miya'an me' a'a lahat miya'an numba tuhan-tuhanden. Saguwa' pa'in Kitabin we' dembuwa' ellew pabagala Tuhanin pu si Ibram duk da'akne iye tahala' amban luma' samanen duk pī si dembuwa' lahat pinakitehan si iye we' Tuhanin.

Ta'essebbi ke bang **ine jānnen** hangkan si Ibram dina'ak we' Tuhanin pī hap lahat seddili? Iye jānnen pegge' gara' Tuhanin, hinangne si Ibram **bangsa ba'ahu**. Duk amban bangsa inin paguwa' me' nabi Tuhanin duk ujudnen Manimbul dunyahin. Kitete hep we' – pag pene'ne si Ibram – pesōng Tuhanin **gara'nen** sabab papitune Mangalekkatin si dunya. Iye jānnen hangkan pa'in Tuhanin pu si Ibram, “*Ka'urung kew ledjiki' si pagkasinu manusiya'in....duk sabab ka'u, iledjiki'an du isab kēmon bangsa dem dunyahin.*” (Panagna'an 12:2,3)

Manjari, tabatsate bang sa'ingge si Ibram kahagad duk nuhut panganda'akan Tuhanin duk tahala' amban lahatne bisan ga' kata'uhanne bang hap tungan iye pinatuntul we' Tuhanin. Pag tahala' si Ibram amban luma' samanen pitumpuklimen tahun ne umulnen. Bo'one si Sarai, andanen, duk si Lot, anak sakanen, duk bo'one isab kēmon pangalata'nen duk me' dara'akannen duk pī iye tudju lahat Kana'an. Lahat Kana'an inin kuwe'itu inēnan Palestine atawa Israel.

Pag tekka iye si lahat Kana'an pabagala ne isab Tuhanin si iye duk pa'inne, “*Pangurungku lahat inin si me' tubu'nun.*” (Panagna'an 12:7) Na, kitete we' Tuhan mananggup pu si Ibramin we' hinangne iye sama

bangsa ba'ahu, nanggup isab iye we' urunganne tubu'nen lahat ba'ahu patenna'ande. Pikilun bi! Si Ibram duk andanen bahi' ne duk ga' niya' anakde. Sa'ingge makajari we' niya' tubu'de ngalatag dem lahatin? Sōng kitete bang sa'ingge tumanan Tuhanin.

Na, kuwe'itu pasōng ne kite si istori sabab si Ibram. Magaya kite bi diyalem Kitab Tawrat, jūd Panagna'an, kapitulu sempuktellu. Si kapitulu inin kitete bang ine **mapalabey pu si Ibramin duk kamanakannen si Lot**. Pa'in Kitabin:

(Panagna'an 13) ² *Magkadayahan te'ed si Ibram. Ekka panenan hayepne duk me' pilak duk me' bulawan.* ³ ... *maglatun-latun iye sampay ta'abutde Betel. Tekka siye si ellet Betel duk Ai, iyan lahat bakas paghinangande luma' tolda dehelluhin,* ⁴ *duk tagna' paghinanganne pagkurbananin. Pag la'i numba ne si Ibram si Tuhan.* ⁵ *Na, si Lot isab, iye manuhut si Ibram maglatun-latun lahatin, niya' isab panenan hayepne kuwe' me' kambing, bili-bili duk me' sapi.* ⁶ *Saguwa' pegge' ekka manamal hayepde sali'-sali', bu magtuhut siye, manjari ga'i ne siguwe hayepden la'i si bulak pagipatande miya'an.* ⁷ *Hangkan hep daran magsagga' me' a'a mangipat hayep si Ibramin duk me' a'a mangipat hayep si Lotin.*

⁸ *Manjari bino'o magbissā we' si Ibram si Lot. Pa'inne, "Pegge' maganak-metetto'a du kite, da'a ne kite luwal magsagga' atawa me' a'a mangipat me' hayepten.* ⁹ *Luha du lahat inin. Hāp pe kite magsape'. Bang tudju bibangan kew, aku tudju kanawan.* ***Bang tudju kanawanan kew, aku tudju bibangan."***

¹⁰ *Manjari mantew si Lot bu takitene kadatagan si bihing bohe' Jordanin taman lahat Sowar. Kitene kadatagan miya'an we' hāp, ekka me' bohe'ne, sali' bantuknen duk lahat Eden tagna' pinapanjari we' Tuhanin duk sali' du isab duk lahat Misir. (Masa miya'an ga' pe pinagmulka'an we' Tuhanin lahat Sodom duk Gomorrhahin.)*

¹¹ *Manjari iye tapene' si Lotin kēmon kadatagan si bihing bohe' Jordanin. Ubus miya'an lumengngan ne iye tudju pī si silangan. Sa miya'an pagsape' si Ibram duk si Lotin.* ¹² *Ubus si Ibram maglahat la'i ne si Kana'an bu si Lot maglahat la'i ne si kadatagan tapit si puweblo Sodom. Duk patenggene ne luma'ne toldahin la'i.* ¹³ *Manjari me' a'a Sodom asal la'at te'ed me' hinanganden. Duk magduse te'ed siye si Tuhan.*

Na, takaleta we' si Lot pinene'nen me' bulakan ma'ekka bohe'nen, bu ta'amban pu si Ibram, si'itnen, bulakan toho'-toho'. Saguwa' me' bulakan tapene' we' si Lotin tapit si puweblo Sodom – bu puweblo iyan penno' we' hinangan la'at!

Si Lot mene' amban **di kabaya'annen**, bang si Ibram mene' amban **kabaya'an Tuhanin**. Kaduwe lesson mapaturul si lesson inin – bang amban kahandak Tuhanin – kitete du bang ine ma'umantag pu si Lotin pag ubus tuhutne di kabaya'annen. Ujudnen kēmon ga' ne niya' pu si Lot: alata'nen, andanen, pamilyanen, kasinnahannen, duk ga' ne niya' sanglit hāp si iye! Bang si Ibram, eddo'ne hadja ine-ine amban kabaya'an Tuhanin, bu iledjiki'an iye manamal we' Tuhanin.

Ine makajari ta'ayate amban istori inin sabab si Lot duk si Ibram? Kaw subey tilewte hadja diten: bang aku duk addatkun, neppu sine ku? Neppu si **Lot** atawa si **Ibram**? Pihaku hadja **ine-ine hāp si dunya inin**, kuwe' si Lotin? Atawa pihaku **ine-ine layun salama-lama**, kuwe' si Ibramin? Kuwe' siye duwangan, kēmon kite bi subey mene' bang tuhutte di kabaya'anten atawa kabaya'an Tuhanin. Pa'in Kitabin: “*A'ahin, bisan pe tepe si iye kēmon alata' dem dunyahin, ga' du niya' gunane bang ga'i tepe si iye umul salama-lamahin.*” (Markus 8:36) “*Da'a ka'am kahāpan maghinang sa hinangan me' a'a ma'ekka matu'u si dunya inin, duk da'a ka'am kahāpan si me' bayu'-bayu'an si dunya inin...[Pegge'] palabey du hadja dunya inin duk kēmon pagnapsuhan manusiya'in. Saguwa' kēmon maghinangan kinabaya'an Tuhanin, ellum si surga' salama-lama.*” (1 Yahiya 2:15,17) Ine kabaya'annu pesōng amban kēmonin? Me' bayu'-bayu'an si dunya inin mapalabeyin hadja atawa me' kinabaya'an Tuhan malayun salama-lamahin?

Na, pasōngte ne istori sabab si Ibramin. Pa'in Kitabin:

(Panagna'an 13) ¹⁴ *Pag pasape' ne si Lot amban si Ibram pa'in Tuhanin pu si Ibram, “Mantew kew pamābag lahat, duk pasilangan-seddepan; ¹⁵tamanan lahat takitenun pangurungku du ka'u duk me' tubu'nun salama-lama. ¹⁶Pa'ekkaku du me' tubu'nun kuwe' ekkahan begumbunin. Bang niya' a'a meke'itung begumbunin ta'itungne isab me' tubu'nun. ¹⁷Lumengngan kew, latagun luhahan lahat pangurungku ka'uhin.” ¹⁸Ubus ilalin ne we' si Ibram luma'ne toldahin duk pī ne iye maglahat si bihing kakayuhan Mamre la'i si Hebron. Pag la'i ne iye maghinang iye pagkurbananne si Tuhan.*

(Panagna'an 15) ¹ *Manjari inin, pabagala Tuhanin pu si Ibram duk missā si iye. Pa'in Tuhanin, “Da'a kew tinalew, Ibram, pegge' elligante du kew. Ekka te'ed pahala'ku si ka'u.” ²Pa'in si Ibram, “O Tuhan, ine kagunahan me' pahala'in bang sampay kuwe'itu ga' du niya' anakku? Me' alata'kun pamusaka'ku du hadja pu si Elieser, a'a Damaskusin, dara'akankun. ³Payamanun,” pa'in si Ibram, “ga' du ku urungannu anak. Kuwe'itu iye pinusaka'ankun dambuwa' hadja dara'akanku, inanakan tu'u dem luma'ku.” ⁴Pa'in Tuhanin pu si Ibram, “Duma'in a'a iyan subey pinusaka'annun. Saguwa' asal di*

anaknu du pinusaka'annun.”⁵ Manjari bino'o si Ibram we' Tuhanin pī si luwasan luma'ne sangem. Pa'in Tuhanin si iye, “Mayam kew padiyata' langit. Itungun me' pote'anin bang ta'itungnu ekkahannen. Sa me' pote'an miya'an, iye du isab me' tubu'nun. Ga'i ta'itung hawa ekkaden.”⁶ Kinahagad we' si Ibram Tuhanin. Sabab pakahagad si Ibram si Tuhanin, kinimmatan iye we' Tuhanin a'a bentel.

Pikilun! Si Ibram duk andanen bahi' ne duk ga' niya' anakde. Bisan sa miya'an, masi pe Tuhanin nanggung pu si Ibram sabab bangsa mahadjehin paguwa' amban iye. Sa'ingge iyan makajari? Sa'ingge si Ibram makajari manjari sama bangsa hadje? Luwal hadja dembuwa' sambungnen: Bang Tuhanin, tahinangne bisan ine! Balakatan Tuhanin! Ga' niya' ga'i makajari si iye! Bang nanggung Tuhanin, hinangne du isab.

Ine dem atey si Ibramin? Kahagad ke iye si pananggung Tuhan mangga'i makajari inin? Pakale ka'am si me' pina'in dem Kitabin, pa'inne: **“Kinahagad we' si Ibram Tuhanin. Sabab pakahagad si Ibram si Tuhanin, kinimmatan iye we' Tuhanin a'a bentel!”** Hāp te'ed inin! Niya' bakas pananggung Tuhanin pu si Ibram ga'i makajari tahinang bang amban pikilan manusiya' hadja. Saguwa' si Ibram, sa'ingge ne iye? Kahagadne me' bakas pananggung Tuhanin! Duk ine hinang Tuhanin? **Kimmatanne si Ibram a'a bentel pegge' kahagadne me' bakas pina'in we' Tuhanin!**

Ine hātinen bang niya' kahagad si Tuhan? Kaw kata'uhanbi we' tagna' Kitabin duk me' Sulat Kanabihanin sinulat si bissā Hibrani. Si bissā Hibrani, bang pa'inde “**AMAN**” hātinen “**kahagad**”; bu amban bissā “**AMAN**” inin inedito' bissāten **Amin**. Bang pa'innu “**Amin**” hātinen hadja, “**Awe!** To'o iyan!” atawa “**Awe!**, patuhut ku!” Iye du hātinen bang kahagad. Pag niya' sanggup Tuhanin pu si Ibram, pa'in si Ibram dembūs-būs ne dem ateynen: “**Amin!** Awe! To'o du! Kahagad ku si pina'innun!” **“Magamin” hadja si Ibram si lapal Tuhanin, hangkan kinimmatan ne iye a'a bentel we' Tuhanin.**

Bang ka'u, mabaya' ke kew isab kinimmatan a'a bentel we' Tuhanin kuwe' si Ibramin? Bang iye kabaya'annun, subey kew kahagad si Tuhan kuwe' si Ibramin. **Subey kew kahagad si me' pina'in we' Tuhanin, bisan hunt.** Subey teyima'nu Lapal Tuhanin, bisan me' usbanun atawa bagaynun ga'i kahagad. Mabaya' pangurung Tuhanin si ka'u kabentelnen duk patut kew patenna' si pala'ihanne masutsihin salama-lama. Saguwa' **subey kew kahagad si Lapalnen!** Pa'in Kitabin:

“Tuhanin ga'i te'ed kasulutan pu sine-sine bang ga'i sandel si iye!” (Hibrani 11:6) bu *“sabab lasa duk ase' Tuhanin hep hangkan ka'am timbul pag sandel ne ka'am. Duma'in sabab hinanganbin hangkan*

*ka'am timbul, saguwa' lasa-lasahan Tuhan inin si ka'am. Ga'i ka'am makapagabbu, pegge' **duma'in** hangkan ka'am timbul **sabab hinanganbi mahāpin.***” (Epesus 2:8,9)

*“Manjari, ine pa'inte sabab Ibrahim, papu' kami me' Yahudihin? Bang upama Ibrahim miya'an kinimatan bentel we' Tuhanin sabab maghinangan iye hāp, niya' si' miya'an jānne magabbu Ibrahim. Saguwa' ga' iye kapagabbu si matahan Tuhan. Ine te' pa'in Kitabin sabab Ibrahim? Pa'in Kitabin we' **kinahagad we' Ibrahim sanggup Tuhan si iyehin. Duk sabab pakahagadne miya'an inampun duk kinimatan iye bentel we' Tuhanin.**”* (Roma 4:1-3)

Kinahagad we' si Ibram me' pina'in Tuhanin. Iye jānnen hangkan iye kimmatanne bentel. Duk niya' pe hāp manamal. Bang pina'in, *“kinahagad we' Ibrahim sanggup Tuhan si iyehin. Duk sabab pakahagadne miya'an inampun duk kinimatan iye bentel we' Tuhanin”* **duma'in** iyan para pu si Ibram hadja. Makajari kite bi pasakup si bissā inin. **Pangurung Tuhanin du si kite bi kabentelnen – bang kite bi kahagad si me' Aka-aka Mahāp amban Tuhan** sabab Manimbul bakas mapitu si dunya amban pangkatan Ibrahimin.

Bang ka'u, sa'ingge ne kew? **To'o du kew kahagad si Tuhan?** **Duma'in** pina'inkun bang kahagad kew we' **niya' Tuhan**, atawa bang kahagad kew we' **dembuwa' du Tuhanin**. Niya' isab sinulat dem Kitab sabab “kahagad” sa miya'an, pa'inne: *“Kahagad ke kew we' dembuwa'-buwa' du Tuhanin? Hāp we' kahagad kew! Saguwa' ga'i pe iyan sarang, pegge' **bisan me' seyitanin kahagad du isab we' dembuwa'-buwa' Tuhanin.** Saguwa' migpid siye hawal talewde si iyehin!”* (Yakub 2:19) Bisan Nakura' Seyitanin kata'uhanne du we' dembuwa'-buwa' hadja Tuhanin. Bang kew kahagad we' dembuwa'-buwa' du Tuhanin **duma'in** iyan jānnen hangkan kew inampun we' Tuhanin duk kinimatan bentel! Iye kabaya'an Tuhanin we' **kahagad kew si Lapalnen duk teyima'nu**. Mabaya' Tuhanin missā si ka'u palabey amban me' Sulat Kanabihanin. Mabaya' iye we' kata'uhannu, kahagadnu duk tuhutnu me' aka-aka sabab katimbulanin. Aka-aka inin magpakite si ka'u bang sa'ingge kew makajari kinimatan bentel si matahan Tuhan salama-lama.!

Bagayku, bakas ne kew kuwe' bentuk “pinasemmekan” we' **bentel** Tuhanin? Atawa “magsemmek” āgama kew hadja? Pakale ke kew si **Lapal Tuhan** kapangandelanin? Atawa iye ke pinakalenun bissā mapalabeyin hadja? **Kata'uhannu** ke bang ine pina'in dem Kitab Masutsihin sabab lān pagtimbul minemes we' Tuhanin? Bu **kahagadnu** ne ke iyan?

Bang si Ibram, kahagad iye si lapal Tuhanin bisan iye dina'ak tahala' amban luma' samanen duk āgama samanen. Duk iye te'ed jānnen hangkan iye inēnan **bagay Tuhanin**. Iye pina'in dem Kitabin, pa'inne:

“Kahagad Ibrahim si Tuhan duk sabab pakahagadne miya'an kinimatan iye bentel we' Tuhanin. Duk inēnan iye we' Tuhanin bagayne.” (Yakub 2:23)
Bang ka'u. Bagay Tuhanin ke kew?

Na, taman inin ne hadja ellew inin. Hāp isab bakas pakale kew ellew inin duk da'akte kew pakale balik si lesson mapaturulin. Magistadi kite bi istori sabab si Ibram duk Isma'el....

Karayaw iledjiki'an kew we' Tuhanin sasangnu mikil-mikil sabab ayat inin:

“Kahagad Ibrahim si Tuhan duk sabab pakahagadne miya'an kinimatan iye bentel we' Tuhanin. Duk inēnan iye we' Tuhanin bagayne.” (Yakub 2:23)

Wassalam